ДГ „ВИТ”, с. ДИСЕВИЦА, ОБЩИНА ПЛЕВЕН
п.к.5886,ул.”Г.Томов”, № 10, сл.тел. 063573-288;
e-mail: cdg_vit@abv.bg

Утвърдил:.....

Директор: С. Велинова

П Л А Н

НА

КООРДИНАЦИОННИЯ СЪВЕТ

В ДГ „ВИТ”- с. ДИСЕВИЦА

ЗА ПРЕВЕНЦИЯ И ИНТЕРВЕНЦИЯ

НА НАСИЛИЕТО И ТОРМОЗА

Утвърден със Заповед №197/15.09.2026г.

2026/ 2027 год.

I. ЦЕЛ

Разработване и прилагане на ефективна, последователна и целенасочена система, включваща мерки и дейности, механизми и отговорности за предотвратяване на насилието и тормоза в институцията. Взаимодействие с органите за закрила в случаи на деца, жертва на насилие или в риск от насилие; при кризисни ситуации; тормоз между децата.

II. ЗАДАЧИ

1. Изграждане на система за превенция с цел възпитаване на социални умения и нагласи, недопускащи насилие и тормоз във взаимоотношенията.
2. Партньорство с родителската общност.
3. Анализ и оценка на ситуацията в детското заведение с цел създаване на по- сигурна и защитена образователна среда.
4. Запознаване на децата с техните права, видовете насилие и тормоз, разпознаването им и начини за реагиране.
5. Създаване на система за интервенция при проява на насилие и тормоз.
6. Предприемане на бързи, адекватни и координирани действия за закрила в случай на деца, жертва на насилие/ тормоз или в риск от насилие/тормоз и при кризисни ситуации.
7. Предоставяне на подкрепа за пострадалите и въвлечените в ситуациите на насилие и тормоз.
8. Проследяване на ефективността от дейностите по превенция и интервенция.

III. Състав на Координационен съвет в ДГ "Вит" за 2026/2027г.

1.Директор - председател;
2.Анелия Димитрова-член;
3.Боряна Лалова-учител-член;
4.Кирилка Славчева-родител;
5.Ани Асенова-родител

IV. ПРЕВЕНЦИЯ НА ПРОЯВИ НА НАСИЛИЕ И ТОРМОЗ

Дейности за превенция на равнище „детска градина":

1. Включване в длъжностните характеристики на новоназначените служители, работещи с деца в ДГ „ВИТ"- с. ВИТ, задължението:

„В случай на дете, жертва на насилие или в риск от насилие и при кризисна ситуация на територията на ДЗ, всеки служител се задължава незабавно да подава първична информация в Комисията за превенция в ДГ „Вит", а при спешен и неотложен случай- в РУ на МВР на тел.:064/864202 и в отдел „Закрила на детето" към Дирекция „Социално подпомагане" на тел.: 064/882730."

Срок: при необходимост

Отг.: Директор

2. Оценка и анализ на ситуацията в детското заведение с цел изграждане на по- сигурна и защитена среда.

Срок: м. Октомври 2026 г.

Отг.: Координационен съвет

2. Запознаване на цялата общност с определението, проявлението и последиците от насилието и тормоза.

Срок: при м. Септември 2026г.

Отг.: Директор

3. Утвърждаване на единни правила и запознаване на всички служители и родители с тях.

Срок: м. септември 2026г.

Отг.: Директор

4. Актуализиране на етичен кодекс,съгласно ЗПУО.

Срок: м. септември 2026 г.

Отг.: Директор

5. Внасяне на промени в Правилника за дейността на институцията.

Срок: при необходимост

Отг.: Председател на Комисия

6. Подобряване на системата за съобщаване на случаи на тормоз (въвеждане на нови форми и канали, гарантиращи конфиденциалността, (напр. „метод на пощенската кутия“).

Срок: при необходимост

Отг.: Членове на комисия

7. Провеждане на тематични родителски срещи.

Срок: при необходимост

Отг.: Директор, Учителите

8. Провеждане на тематични педагогически съвети с цел обсъждане на случаи на насилие/ тормоз.

Срок: при необходимост

Отг.:Директор,Координационен съвет

9. Организиране участие на учителите в работни срещи на Мултидисциплинарния екип в гр. Плевен, след покана, отправена от социалния работник, назначен от Отдел „Закрила на детето” в случай на констатиран от него риск за дете.

Срок: при необходимост

Отг.: Директор

10. Повишаване на квалификацията на работещите в институцията чрез обучения, свързани с насилието и тормоза.

Срок: при необходимост

Отг.: Директор

11. Поддържане на непрекъсната връзка между учители, родители и Координационен съвет за противодействие срещу проявите на насилие и тормоз.

Срок: при необходимост

Отг.: Председател на комисия

12. Изработване и разпространение на информационно- образователни материали, съобразени с различните възрастови групи и свързани с:

а) превенция на насилието и тормоза

б) правата и задълженията на децата

Срок: при необходимост

Отг.: Учителите

13. Да се осигури информация за родителите за основните функции и цели на Националната телефонна линия за деца: 116 111; в случаи на кибернасилие и кибертормоз- Национален център за безопасен интернет на телефон: 124 123, на имейл: helpline@online.bg, чрез сайта: www.safenet.bg или на националния телефон за спешни повиквания: 112

Срок: м. Октомври 2026 г.

Отг.: Членове на Комисия

14. В рубрика „Училище за родители” да се предложат на вниманието на родителите правила, методи и техники за позитивно общуване и възпитание.

Срок: при необходимост

Отг.: Учителите

15. Информиране и актуализиране на информацията за наличните ресурси, съществуващи услуги и програми за превенция и противодействие на насилието и тормоза.

Срок: при необходимост

Отг.: Директор

Дейности за превенция на равнище „група“:

1. Провеждане на разговори с децата във връзка с рисковите фактори /насилие, тормоз/, застрашаващи тяхното здраве в семейна, извън семейна среда и в детското заведение.

- разпознават ли насилието и тормоза;

- какви са преживяванията на извършителя, последователите, потърпевшия и наблюдателите;

- как се чувстваме, когато видим прояви на насилие и тормоз, какво правим и какво можем да направим;

Срок: м. октомври 2026г.

Отг.: Учителите

2. Създаване на правила за поведение в групата, съвместно деца и учители.

Срок: м. октомври 2026г.

Отг.: Учителите

2. Запознаване на децата със същността на насилието и тормоза, проявите и участниците в процеса, чрез провеждане на допълнителни форми по гражданско и здравно образование и ситуации по ОН „Околен свят“.

Срок: м. ноември 2026г.

Отг.: Учителите

3. Други дейности за предотвратяване и противодействие на насилието и тормоза в детската градина на равнище „група“, възпитаващи доброжелателност, толерантност и съпреживяване:

3.1. Постери с послания към родителите: „Погледни в семейното огледало”;„Това аз ли съм?”; „Скрити послания”

3.2.Откриване на вътрешните емоционални състояния и качества на децата чрез провеждане на:

- Изобразителни игри на тема- „Моят гняв – моето спокойствие“, „Моят страх – моята сила“, „Моята тъга – моята радост“; „Моята обида – моето щастие“; „Недовършена рисунка“; Арт-ателие „Дърво на приятелството“- отпечатване на ръчички с послания за другарски взаимоотношения;„Пустинен остров и тези, които бих искал да взема със себе си”;

- Игра „Открий какъв съм аз“
- Големият плюшен Мечок
- Играчки-мобилни телефони
- Тест „Нарисувай своето семейство”

- Анкета с децата:

Аз се радвам, когато....
Аз се смея, когато....
Аз имам настроение, когато...
Аз плача, когато...
Аз се обиждам, когото...
На мен ми е добре, когото...

На мен ми е зле, когато...

Тест с децата:Аз съм-добър
Аз съм-груб
Аз съм-търпелив
Аз съм -нетърпелив
Аз съм- смел
Аз съм-страхлив
Аз съм-щастлив
Аз съм-нещастен
Аз съм-весел
Аз съм-тъжен

3.3. Ролеви игри, ситуационни игри: „Почувствай другия“; „Изтегли картинка, виж, изиграй”- „Кога най-често изпитваш това чувство?“, „Как се справяш с него?“; игра "Магическа пръчка"; „Кавалер и дама“; „Златна рибка“ и др.

3.4. Игри за разграничаване на приемливо и неприемливо поведение: „Добро-лошо“; „Черно- бяло“; Метод „Две ябълки“ и др.

3.5.Литературни игри за трансформиране на агресивно поведение в неагресивно:„Какво би станало, ако героят от приказката е добър”; решаване на казуси от подбран литературен материал; „Изтегли картинка, виж, разкажи”- „Какво би направил ти, ако беше там?“ и др.

3.6. Игри и дейности за стимулиране на позитивна комуникация и позитивно взаимодействие:

- „Днес искам да поздравя .....за това, че.....”
- „Картичка за теб“
- „Златно сърчице“
- „Таен приятел”
- „Една усмивка, две усмивки”
- Игра „Докосни партньора“
- Игра "Подари цвете"
- Игра „Аз обичам теб“
- Игра „Приятелска ръка“

- Игра „Сигурност, спокойствие и свобода“
- Игра „Комплимент“
- Игра „Предай нататък“ и др.

Срок: при необходимост

Отг.: Учителите

4. Проучване и прилагане на нови техники за овладяване на детската агресия и гняв.

Срок: при необходимост

Отг.: Учителите

5. Поддържане на непрекъсната връзка и партньорство между учители и родители за противодействие срещу проявите на насилие и тормоз.

Срок: при необходимост

Отг.: Учителите

6. Провеждане на тематични родителски срещи.

Срок: при необходимост

Отг.: Учителите

7. Организиране на допълнителни занимания, тренинги, дискусии с цялата група, с подкрепата на психолог или друг външен специалист.

Срок: при необходимост

Отг.: Учителите

V. ИНТЕРВЕНЦИЯ ПРИ ВЪЗНИКНАЛИ СИТУАЦИИ НА НАСИЛИЕ И ТОРМОЗ

1. Дейности по интервенция на ниво „институция“

1.1 Водене на дневник със случаи и процедури за управление на информацията.

- В него се документират единствено ситуациите, съответстващи на второ и трето ниво според приетата класификация, при които е необходима и намесата на координационния съвет.
- В Дневника със случаи се описва следната информация: дата, група, участници, вид насилие и ниво, какво е предприето като действие, подпис на служителя.
- На базата на вписаните ситуации координационният съвет извършва анализ и оценка на риска от продължаване на насилието и тормоза.
- Координационният съвет е отговорен за анализа и разпознаването на деца и ученици, които участват и се въвличат в ситуации на насилие и тормоз, без значение дали извършват проявите или са пострадали от насилието.
- От анализа координационният съвет дава становище за индивидуална работа по случай с дете, което се намира в ситуация на риск по смисъла на Закона за закрила на детето и Закона за предучилищното и училищното образование, предлага мерки и конкретни интервенции, които могат да бъдат индивидуална, групова работа и др.
- Координационният съвет дава становище и насочва ученика към допълнителна подкрепа за личностно развитие на дете в риск.
- Дневникът се съхранява при член на координационния съвет, определен от директора на детската градина.

1.2. Иницииране на работа по случай, включително насочване на случая към други служби.

- При случаи от трето ниво, както и по преценка при случаи от второ ниво, незабавно се уведомява Дирекция „Социално подпомагане“ (Отдел „Закрила на детето“– ОЗД) и/или полицията. Уведомените институции започват проверка на сигнала по реда на Координационния механизъм за взаимодействие при работа в случаи на деца, жертви на насилие или в риск от насилие, и за взаимодействие при кризисна интервенция.
- При становище от координационния съвет в детската градина за иницииране на работа по случай или ако не се свика Координационен механизъм за взаимодействие при работа в случаи на деца, жертви на насилие или в риск от насилие, и за взаимодействие при кризисна интервенция, психологът следва да инициира работа по случай с детето в детската градина.

Всеки служител в детската градина е длъжен при установяване на случай на насилие и тормоз незабавно да уведоми директора на институцията.

2. Дейности по интервенция на ниво „група“

Отнасят се до всички ситуации на насилие и тормоз според приетата класификация-първо, второ, трето ниво.

2.1. Обсъждане между децата и учителя на групата с цел изясняване на възникнал проблем, влиянието върху всички участници и свидетели, последствията, както и възможните решения.
2.2. Съвместни действия между учител и психолог, включване на външни специалисти.
2.3. Използване на посредник при разрешаване на конфликта.

2.4. Провеждане на тематична родителска среща.
2.5. Партньорството с родителите.

Приложение 1

Информационна справка
за наличните ресурси в общността - съществуващи услуги и програми за превенция и противодействие на насилието и тормоза в детската градина

№	Местонахождение	Телефон, e-mail	Услуга	Лице за контакт	Забележка
1	гр. Плевен, ул. „Белмекен" №11	064/801 719 | csrijdpn_pleven@abv.bg	Център за социална рехабилитация и интеграция	Диана Димитрова	Безплатна
2	гр. Плевен, ул. „Даскал Димо" №7	064/80 13 03 | csridupleven@abv.bg	Център за социална рехабилитация и интеграция	Габриела Аспарухова	Безплатна
3	гр. Плевен, ул. „Цар Самуил" №55	064/82 10 92 | fania_e@abv.bg	Дневен център за деца/младежи с увреждания	Фаня Николова	Безплатна
4	гр. Плевен, ул. „Г. Бенковски“ №61	064/82 41 56 | center_op_pleven@abv.bg	Център за обществена подкрепа	Албена Димитрова	Безплатна
4	Гр. Плевен ул. „Панега“ 28 А ет.2	0879538112 SKCPleven@yahoo.com	Център за психологическо консултиране и подкрепа	Димитър Грънчаров	Платена

Приложение 2

Дневник със случаи

Дата	Група	Участници	Вид тормоз	Ниво	Какво е предприето	Подпис на служителя

Указания за водене на дневник със случаи:

1. В Дневника със случаи се вписват само ситуациите, съответстващи на второ и трето ниво на тормоз, съгласно Приложение 1 на Механизъма противодействие на тормоза и насилието в институциите в системата на предучилищното и училищното образование.
2. В Дневника вписването се прави от учителя, който е станал свидетел на случката или от учителя в групата, ако няма възрастен свидетел
3. Задължително се правят вписвания във всяка една колона.
4. Анализ на вписаните ситуации се прави от Координационния съвет. На база на анализа Координационния съвет дава становище и насочва детето към допълнителна подкрепа за дете в риск.
5. Дневникът се съхранява от посочения в заповед на директора учител. Достъп до него имат: директора на детската градина; членовете на Координационния съвет; педагозите при вписване на случаи; експерти от РУО, МОН и ДАЗД при провека.

Приложение 3

Процедура за реакция при прояви на тормоз и насилие

1. Стартиране на процедурата: при наблюдавана ситуация на тормоз или при съобщена ситуация на тормоз.
   1.1. При наблюдавана ситуация на тормоз незабавно се прекратява ситуацията. В случай на физически тормоз децата трябва да бъдат разделени и да се прекрати физическият контакт между тях незабавно. Когато има опасност за живота на детето, може да се използва разумна физическа сила под формата на избутване, издърпване, задържане на място.

   Не трябва веднага да се разпитва за случилото се, да се обсъждат причините за насилието или да се изяснява ситуацията. Това може да се случи на по-късен етап. Важното е учителят ясно да обяви пред всички, че това е насилие и то е недопустимо поведение. В този момент не е добре да се разпитва за подробности и детето, което е потърпевшо, особено в присъствието на детето, което е нанесло насилието/тормоза и на други деца, защото това може да урони неговото достойнство. Фокусът на интервенцията трябва да бъде насочен към децата- свидетели на насилието, към средата, а не към активните участници и потърпевшите в ситуацията на насилие;

   Когато става въпрос за първа проява, която не е тежка по отношение на нанесената вреда, може да се приложи подходът за възстановяване на щетата или да се наложи друга предварително съгласувана мярка.

   До 1 час се уведомява директора на детската градина.

   1.2. При съобщена ситуация на тормоз до 1 час от научаването следва устно да се уведоми директора на детската градина.
2. Директорът на детската градина, заедно с докладващия учител правят преценка на ситуацията и решават дали има тормоз и от кое ниво е.
3. При първо ниво на тормоз учителя в група предприема педагогически мерки за интервенция.
   - На първо място се уведомяват родителите на участвалите в ситуацията деца;
   - Използва се подхода „Възстановяване на щетата“ в следните стъпки:
     - ✓ като първа стъпка учителят изслушва детето. Не е желателно детето да се изслушва съвместно с потърпевшото дете;
     - ✓ ключов момент във възстановяването на щетата е, че учителят разговаря с детето, а детето само предлага как ще поправи грешката си, с което отново ще се възстанови нарушената ценност. С това негово предложение трябва да се съгласи и детето, което е потърпевш от насилието. Този процес се медиира от ангажирания в случая учител;
     - ✓ след изясняване на ситуацията и постигане на договореност, учителят за определен период от време проследява поведението на децата и дава обратна връзка. Учителят

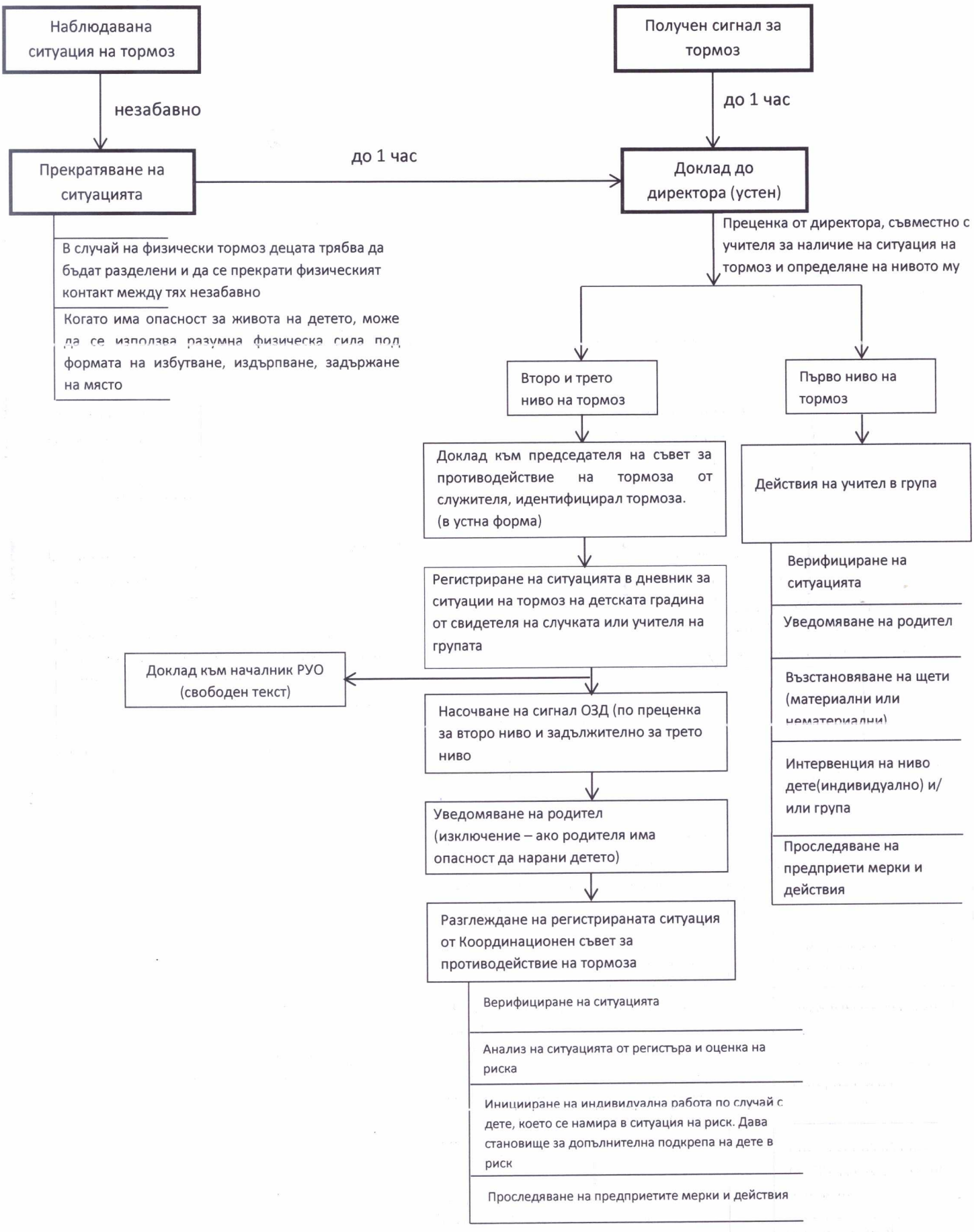
може да потърси съдействие и от другите учители, които също да наблюдават поведението на децата и да реагират своевременно.

- ✓ при преценка може да бъде насочено към услуги в общността

- ➢ Предприема се педагогическа интервенция на ниво група
- ➢ Проследява се ефекта от предприетите мерки и действия

4. При второ и трето ниво на тормоз се докладва случилото се на председателя на координационния съвет за противодействие на насилието и тормоза в детската градина и се правят следните стъпки:
   - ➢ Ситуацията се вписва в Дневник на случаи от учителя, който е бил свидетел или от учителя в група;
   - ➢ Подготвя се доклад до РУО (в свободен текст) и до Дирекция „Социално подпомагане“, Отдел „Закрила на детето“ (също в свободен текст) като докладването в ОЗД е задължително за трето ниво на тормоз и по преценка за второ.
   - ➢ Уведомяват се родителите на децата, участвали в ситуацията (изключение се прави, ако има опасност родителя да нарани детето си, но този факт изрично се описва в доклада до ОЗД).
   - ➢ До три работни дни ситуацията се разглежда от Координационния съвет за противодействие на тормоза, който прави анализ на ситуацията и оценка на риска и при нужда инициира работа по случай (Приложение 6)

БЛОК СХЕМА ЗА РЕАКЦИЯ ПРИ ПРОЯВИ НА ТОРМОЗ

Приложение 4

Процедура за действие при агресия на дете срещу възрастен

1. Незабавно прекратяване на действието от възрастен, който е в близост до мястото на извършеното насилие.

2. Оказване на помощ, в случай че има пострадал/пострадали.

3. Отделяне на детето с оглед на възстановяване на сигурността. Отделянето на детето може да бъде временно до успокояването му, осъществява се психологическо консултиране/кризисна интервенция.

3.1. Ако градината не разполага с подготвен специалист – психолог, за осъществяване на психологическо консултиране/кризисна интервенция се търсят външни ресурси

4. Уведомяват се родителите на детето.

5. За целите на изясняване на ситуацията и причините довели до нея е препоръчително разговорът с детето да не е непосредствено след събитието. Разговорът задължително се провежда от психолог. Психологът дава становище след оценката на проблема и поведението на детето за целите на вземането на решение за последствията от педагогическия съвет.

6. Детската градина организира провеждане на педагогически съвет за вземане на решение за последващи действия. Обсъждат се възможни действия и се прави план за работа с детето.

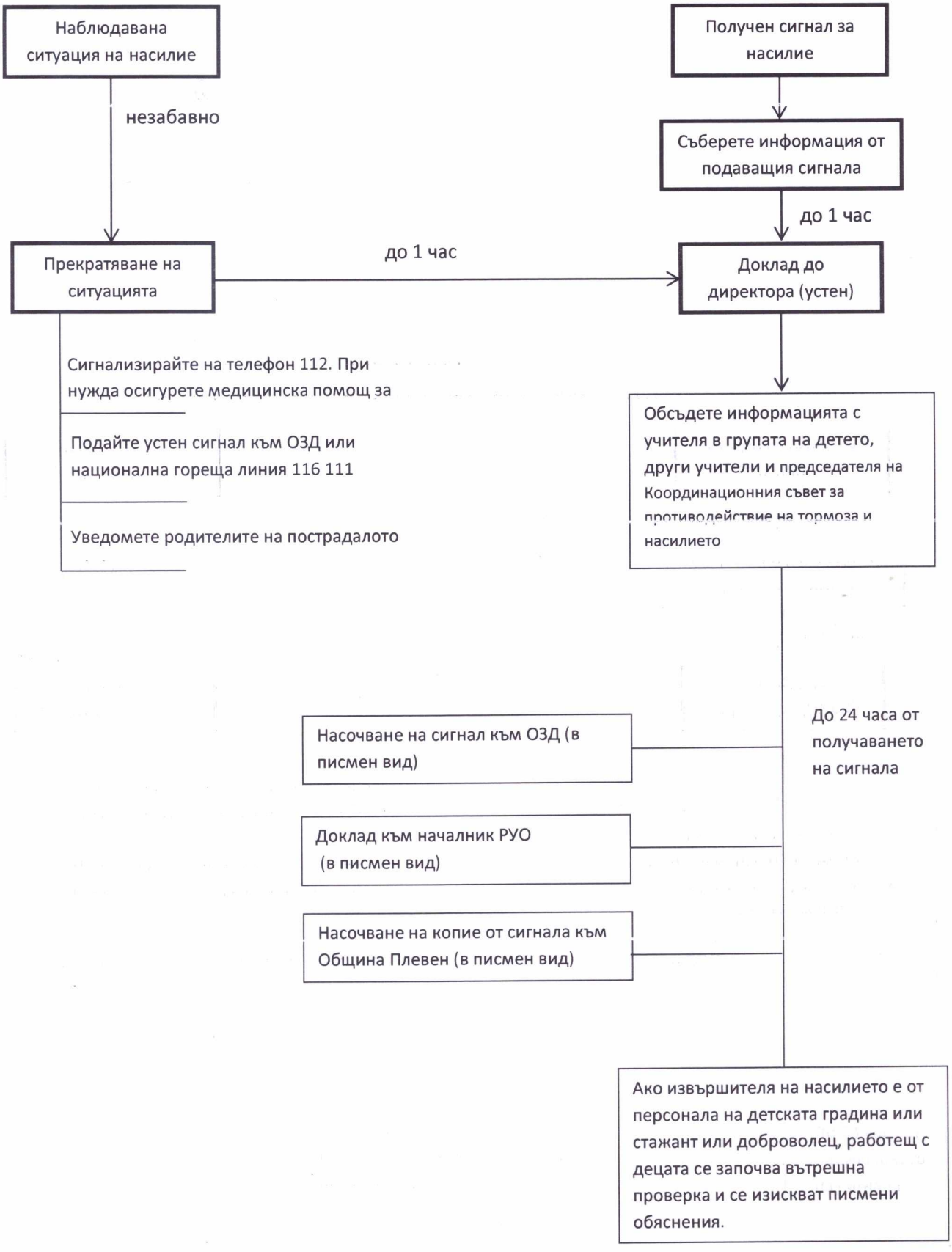
Приложение 5

Процедура за действие при насилие върху дете

1. Стартиране на процедурата: при наблюдавана или докладвана ситуация на насилие от страна на възрастен върху дете. Тази процедура се стартира независимо дали възрастния е родител или близък на детето, член на педагогическия или непедагогическия персонал на градината, гост на градината, стажант или доброволец, който работи с децата, работник, който изпълнява временни дейности в детската градина или случаен възрастен.
2. При наблюдавана ситуация на насилие, тя следва да бъде прекратена незабавно. За целта подайте сигнал към спешен телефон 112. При нужда осигурете медицинска помощ на пострадалото дете до пристигането на спешните екипи.
3. Подайте сигнал за случилото се към ОЗД – Плевен или към Национална гореща телефонна линия 116 111.
4. Уведомете родителите на пострадалото дете. (Ако родителя е насилника, тази стъпка не е задължителна).
5. При докладвана ситуация на насилие, съберете максимално възможната информация от докладващия.
6. До 1 час от събитието, свързано с насилието или научаването за насилие, докладвайте до директора на детската градина.
7. Обсъдете събраната информация с учителя в групата на детето, други учители и председателя на Координационния съвет за противодействие на тормоза и насилието.
8. До 24 часа от събитието, свързано с насилието или научаването за насилие следва да се подготвят писмени сигнали до ОЗД-Плевен, с копие до Община Плевен и писмен доклад до Началник на РУО-Плевен.
9. Ако извършителя на насилието е от персонала на детската градина или стажант или доброволец, работещ с децата се започва вътрешна проверка и се изискват писмени обяснения.

БЛОК-СХЕМА

за реагиране за насилие/съмнение за насилие над дете

Приложение 6

Процедура за иницииране на работа по случай и насочване на случая към други служби

Стартиране на процедурата: при вписана ситуация на тормоз от второ или трето ниво.

1. Верифициране на ситуацията – нужно е да се разбере не толкова какво се е случило (като факти), а как са се чувствали участниците в нея. Емоционалното състояние дава обяснението на това, което се е случило.
2. Анализ на ситуацията и оценка на риска – нужно е да се прецени дали съществува вероятност едно и също дете да изпада в една и съща ситуация, в същата или в разменена роля, напр. дали детето, което е проявило агресия в една ситуация, ще прояви същата агресия в друга или пък ще бъде жертва на агресия. Прави се преценка и на това колко голяма е тази вероятност.
3. При рискови фактори, които са извън възможностите за въздействие от страна на детската градина може да се вземе решение за насочване на дете в риск към допълнителна подкрепа и се уведомява ОЗД-Плевен за дете в риск.
4. При рискови фактори, които могат да се управляват от детската градина, в сътрудничество с родителите, но и необходимост от услуги, които детската градина не може да предложи, родителите се насочват към подходящи услуги в общността, описани в приложение

Приложение 7

Подходи при интервенция след ситуация на тормоз на ниво група

- Обсъждане между децата/учениците и учителя на групата/класния ръководител с цел изясняване на възникнал проблем, влиянието върху всички участници и свидетели, последствията, както и възможните решения.

- Съвместни действия между класен ръководител или учител и психолог/педагогически съветник и включване на външни специалисти.

- Може да се организират допълнителни занятия с цялата група/клас с подкрепата на психолога или педагогическия съветник. За целта би могъл да се покани и външен за детската градина/ училището, центъра за подкрепа на личностното развитие, специализираното обслужващо звено специалист.

- Използване на посредник при разрешаване на конфликта.

- Провеждане на тематична родителска среща.

Кога се подава сигнал за дете в риск?

Съгласно Закона за закрила на детето (чл. 7, ал. 1) „Лице, на което стане известно, че дете се нуждае от закрила, е длъжно незабавно да уведоми дирекция „Социално подпомагане", Държавната агенция за закрила на детето или Министерството на вътрешните работи.

Съгласно ал. 2 „Същото задължение има и всяко лице, на което това е станало известно във връзка с упражняваната от него професия или дейност, дори и ако то е обвързано с професионална тайна".

Кой подава сигнал за дете в риск от насилие и тормоз?

- При идентифициране на случаи на насилие и тормоз на деца/ученици в детската градина директорът на институцията следва да бъде незабавно уведомен.
- От страна на институцията сигналът се подава от директора.
- Всеки член на институцията, който е станал свидетел на ситуация на насилие и тормоз, е длъжен незабавно да уведоми ОЗД и /или полицията.
- Съгласно Правилника за прилагане на Закона за закрила на детето (чл. 10, ал. 5) в случаите, отнасящи се до насилие над дете, се разглеждат и анонимни сигнали.
- В случай на подозрение за ситуация на тормоз, всеки служител в институцията може да проведе консултация, като се свърже с Националната телефонна линия за деца и разговаря с консултант на телефон 116 111, а в ситуации на кибернасилие и кибертормоз – да се свърже с Националния

център за безопасен интернет на телефон 124 123 или чрез сайта www.safenet.bg .

Къде може да се подава сигнал за дете в риск от насилие и тормоз?

- Към Държавната агенция за закрила на детето функционира Национална телефонна линия за деца 116 111, която работи 24 часа в денонощието. Линията е с национално покритие, достъпна от територията на цялата страна, напълно безплатна за обаждащите се, независимо дали звънят от стационарен или мобилен телефон. Националната телефонна линия за деца предоставя консултиране, информиране и помощ по всякакви въпроси и проблеми, свързани с деца. Към нея при необходимост могат да се обръщат за съдействие и професионалисти. В случаи, касаещи насилие и тормоз в интернет (кибернасилие и кибертормоз), сигнал може да се подава към Националния център за безопасен интернет. Към центъра функционира консултативна линия, отворена в работните дни между 10 и 16 часа на телефон 124 123, имейл helpline@online.bg и чат в сайта www.safenet.bg. Консултациите на линията са анонимни и на нея могат да се свързват както деца, така и професионалисти и родители.
- Сигнал може да бъде подаден и към националния телефон за спешни повиквания: 112.
- Според Координационния механизъм, в случай че сигналът за насилие бъде приет от някой от визираните органи за закрила – получен от дирекция „Социално подпомагане“ (отдел за закрила на детето), Държавната агенция за закрила на детето или Министерството на вътрешните работи, съгласно чл. 7 от Закона за закрила на детето той е длъжен да уведоми за това останалите незабавно до 1 час от регистриране на сигнала, включително по телефон и факс. Сигналът се изпраща в дирекция „Социално подпомагане“ по настоящия адрес на детето. Съгласно Координационния механизъм във всеки един отдел „Закрила на детето“ при дирекция „Социално подпомагане“ началникът на отдела е на разположение, като той определя отговорен социален работник. В отдел „Закрила на детето“ определеният отговорен социален работник извършва проверката на сигнала до 24 часа от неговото постъпване.
- При проучването на сигнала социалният работник може да потърси съдействие от страна на детската градина – информация за детето, за взаимоотношенията му с децата, впечатленията на учителите, т.е. информация, с която да бъде направена оценка на случая. При проучването на сигнала и предприемането на действия се изисква работа в екип от страна на различни специалисти, за да се направи точна оценка и да бъдат съгласувани действията на различните специалисти.
- В случай че бъде установен риск за детето, трябва да бъдат предприети мерки за закрила и да започне работа по случай.

Насоки за работа с родители:

- Във всички случаи е необходимо родителите на участващите в ситуацията на насилие или тормоз деца да бъдат уведомени за случилото се, както и за предприетите от институцията действия за разрешаване на ситуацията.
- Разговорът да бъде започнат със силните страни на децата и след това да се представи ситуацията.
- Добре е останалите родители от групата също да бъдат информирани за ситуацията и предприетите действия с цел изясняване на неизвестните и сваляне на напрежението. По този начин се ограничават различни интерпретации и спекулации поради непознаване на ситуацията.
  Родителите трябва да бъдат информирани, че критиките, обидите и неглижирането на другото дете или деца от тяхна страна са недопустими и само ще задълбочат конфликта.
- Разговорът трябва да бъде проведен на подходящо място, в партньорски взаимоотношения, като се остави отворено пространство за споделяне на техните опасения и гледни точки; от разговора могат да бъдат изведени конкретни договорености – кой какво може да предприеме и какво се очаква като резултат.
- Конструктивно е учителят да дава конкретни препоръки на родителите какво биха могли да направят и да обсъжда дали това е според възможностите им. По преценка учителят може да насочи родителите за консултация с психолог, или с други специалисти при необходимост.

Насоки за работа с родители, когато не съдействат:

В случай че родителите отказват да съдействат или по някакъв начин саботират действията на детската градина, учителят следва да се обърне към координационния съвет и случая да се обсъди.

Действия за прекратяване на ситуация на насилие и тормоз:

1. Задължение на всеки служител на институцията е да се намеси, за да прекрати ситуация на насилие/тормоз, на която е станал свидетел или за която е получил сигнал.
2. В случай на физически тормоз децата трябва да бъдат разделени и да се прекрати физическият контакт между тях незабавно; когато има опасност за живота на детето, неговото здраве и физическия интегритет може да се използва разумна физическа сила под формата на избутване, издърпване, задържане на място.
3. Не трябва веднага да се разпитва за случилото се, да се обсъждат причините за насилието или да се изяснява ситуацията. Това може да се случи на по-късен етап. Важното е учителят ясно да обяви пред всички, че това е насилие и то е недопустимо поведение.
4. В този момент не е добре да се разпитва за подробности и детето, което е потърпевшо, особено в присъствието на детето, което е нанесло

насилието/тормоза и на други деца, защото това може да урони неговото достойнство.

5. Фокусът на интервенцията трябва да бъде насочен към децата – свидетели на насилието, към средата, а не към активните участници и потърпевшите в ситуацията на насилие.
6. Когато става въпрос за първа проява, която не е тежка по отношение на нанесената вреда, може да се приложи подходът за възстановяване на щетата или да се наложи друга предварително съгласувана мярка.
7. Подходът за възстановяване на щетата се основава на принципа, че „всяка щета, нанесена на друг, трябва да бъде възстановена“ и включва съответните действия в тази посока.
8. Възстановяване на щетата е принцип, който предполага, че хората правят грешки. Грешките следва да бъдат поправени, като същевременно не се налагат наказания, а се предлага позитивно решаване на проблема.
9. Учителят със спокоен и умерен тон, както и с държанието си, да покаже ясно, че проблемът е в начина на поведение, а не в личността на детето.
10. Учителят разговаря с детето, а детето само предлага как ще поправи грешката си, с което отново ще се възстанови нарушената ценност.
11. След изясняване на ситуацията и постигане на договореност, учителят за определен период от време проследява поведението на децата и дава обратна връзка.
12. Учителят може да потърси съдействие и от друг учител, който също да наблюдава поведението на децата и да реагира своевременно.
13. Психолога също може да подпомогне работата на учителя като наблюдава детето във взаимоотношенията му с другите деца и даде насоки за действията и мерките, които учителят да предприема при необходимост.
14. При преценка детето и неговите родители може да бъдат насочени към програми и услуги в общността.

Действия при инцидент, криза или при повторна ситуация на насилие или тормоз:

1. При инциденти и кризи се препоръчва работа в групов формат (например работа с цялата група), като кризисна интервенция е от минимум 45 минути до 1 час и 30 мин. в определени рамки – затворено пространство, в което участниците не допускат нови лица, и др. Предлага се пространство, в което да се вентилират емоциите от преживяното и да се даде възможност за преработка.
2. Най-подходящо е тази интервенция да бъде извършвана от психолог, а при липсата на такъв специалист веднага да се потърси съдействие от Националната мобилна група за психологическа подкрепа, състояща се от кризисни психолози към МОН, мобилната група или специалист от услуга в общността или мобилни кризисни психолози от Държавната агенция за закрила на детето.
3. Детето, обект на тормоз, не се нуждае от състрадание, а детето, извършител на тормоз, не се нуждае от наказание, особено което го унижава, а от разбиране и емпатия (съпреживяване), за да може то да развие това чувство към другите;

4. Работата с деца, които са обект на тормоз, трябва да бъде насочена към формиране на умения за справяне с подобно поведение.
5. Важно е учителят да поговори с детето, по възможност още същия ден (или веднага след като е разбрал за случая, ако се касае за ситуация, за която е научил случайно) и да разбере какво точно се е случило.
6. Ако е необходимо отделни факти могат допълнително и дискретно да бъдат проучени.
7. Погрешно е открито и публично пред другите деца да се оказва подкрепа на потърпевшото дете, защото това допълнително ще урони достойнството на детето пред неговите връстници.
8. В разговора да се предложи на детето подкрепа, като се разговаря с него какво точно ще му помогне да се почувства сигурно.
9. Необходимо е да се подчертае поверителността на разговора, като се спомене кои ще бъдат уведомени за случилото се.
10. Детето трябва да почувства доверие и сигурност за споделяне, което е особено важно ако насилието се повтори.
11. Може да му се предложи да поговори с психолога в институцията.
12. Не е препоръчително да се прави среща между детето, върху което е упражнено насилието, и детето, което е извършило насилието, с цел да се помирят и да се разберат. Такива срещи могат да доведат до неблагоприятни последствия.
13. Наблюдавайте детето в следващите дни, за да се уверите как се чувства, и при необходимост отново разговаряйте с него.
14. Необходимо е да се работи с наблюдателите не само на нивото на превенцията, но и след ситуация на тормоз.
15. Не се отстраняват наблюдателите, когато се прекратява или управлява ситуация на тормоз, като всички, които са били там, следва да видят какво се прави съгласно правилата на институцията.
16. Валидират се правилата и етиката на поведението и се подкрепят тези, които са се намесили в защита ценностите на институцията. На останалите се споделя очакването да направят същото, ако се случи в бъдеще.
17. Насърчават се отговори на насилието с думи, търсене на помощ и съобщаване за случая.
18. При преценка детето може да бъде насочено към програми и услуги в общността.

Запознати с плана за противодействие на насилие и тормоз:

1. Анелия Димитрова- стр. учител……..
2. Боряна Лалова-учител……..
3. Анета Нинова-домакин……..
4. Иваничка Генкова-пом. възп……
5. Юлия Петрова- пом.-възп……
6. Надя Йолова-готвач……..

Директор:……
/ С. Велинова/